

به نام خدا

# مدیریت توسعه بنادر

(بنادر شهید بهشتی جابهار)

نویسنده:

ناصر وطن خواه

مشاوره علمی:

دکتر حبیب الله سالارزهی

حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه سیستان و بلوچستان می باشد.

|                     |                                                                                                     |
|---------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| مردمانشناسه         | وطن‌خواه، ناصر، ۱۳۵۷ -                                                                              |
| عنوان و نام پدیدآور | مدیریت توسعه بنادر (بندر شهید بهشتی چابهار) / نویسنده ناصر وطن‌خواه؛ مشاور علمی حبیب‌الله سالارزهی. |
| مشخصات نشر          | تهران : هوشمند تدبیر : مؤسسه پارسا مبتکر گام اول، ۱۳۹۳.                                             |
| مشخصات ظاهری        | ۱۵۶ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ م.م.                                                                               |
| شابک                | ۹۷۸۰۶۰۰۷۲۷۴۰۷۵۰۰                                                                                    |
| وضعیت فهرست نویسی   | فیا                                                                                                 |
| پیدداشیت            | کتبنامه.                                                                                            |
| موضوع               | بندرها -- ایران -- چابهار -- مدیریت                                                                 |
| موضوع               | بندرها -- مدیریت                                                                                    |
| رده بندی کنگره      | HE۵۵۹/الف۹ و ۱۳۹۳                                                                                   |
| رده بندی دیویی      | ۱۰۹۵۵۷۴۵۲/۳۸۷                                                                                       |
| شماره کتبخانهای ملی | ۳۶۷۴۴۱۶                                                                                             |

|                 |                                                                                                    |
|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| عنوان کتاب      | مدیریت توسعه بنادر                                                                                 |
| تألیف و گردآوری | ناصر وطن‌خواه                                                                                      |
| مشاور علمی      | دکتر حبیب‌الله سالارزهی                                                                            |
| ناشر            | هوشمند تدبیر                                                                                       |
| همکار ناشر      | مؤسسه پارسا مبتکر گام اول                                                                          |
| مدیر مسئول      | محمد فجر                                                                                           |
| مدیر اجرایی     | محمد صدیق سپهری نیا                                                                                |
| صفحه‌آرا        | فهیمة یعقوبی                                                                                       |
| طراح جلد        | محمد کامور                                                                                         |
| سال و نوبت چاپ  | ۱۳۹۳ / اول                                                                                         |
| شمارگان         | ۱۰۰۰                                                                                               |
| شابک            | ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۷۴-۷۵-۰۰                                                                                 |
| قیمت            | ۸۳۰۰۰ ریال                                                                                         |
| آدرس دفتر نشر   | خ سیدجمال الدین اسدآبادی، خ سی و یکم، خ آماج، پلاک ۱۷، طبقه ۲، واحد ۵ جنوبی، انتشارات هوشمند تدبیر |
| آدرس دفتر مؤسسه | میدان انقلاب، ضلع شمال غرب میدان، جنب بانک رفاه، پلاک ۵۹، طبقه ۲، واحد شرقی                        |
| تلفن            | ۰۲۱-۶۶۵۶۲۰۴۴-۶۶۵۶۲۶۳۹                                                                              |
| وب سایت         | www.parsamega.ir                                                                                   |

## فهرست مطالب

|                          |                                |
|--------------------------|--------------------------------|
| ۷                        | پیشگفتار                       |
| فصل اول: کلیات و تعاریف  |                                |
| ۱۱                       | مقدمه                          |
| ۱۳                       | بیانی ساده از موضوع کتاب       |
| ۱۶                       | این موضوع چه اهمیتی دارد؟      |
| ۱۸                       | تعریف متغیرها                  |
| ۱۸                       | تحلیل استراتژیک                |
| ۱۸                       | نقاط قوت:                      |
| ۱۸                       | نقاط ضعف:                      |
| ۱۹                       | تهدید:                         |
| ۱۹                       | فرصت:                          |
| فصل دوم: استراتژی و محیط |                                |
| ۲۵                       | مقدمه                          |
| ۲۵                       | تاریخچه استراتژی               |
| ۲۷                       | تعریف استراتژی (راهبرد)        |
| ۲۸                       | نقش و ضرورت استراتژی در سازمان |
| ۲۹                       | معیارهای استراتژی اثربخش       |
| ۲۹                       | موانع (دام های) استراتژی       |
| ۳۰                       | انواع استراتژی ها              |
| ۳۲                       | محیط                           |
| ۳۲                       | انواع محیط                     |
| ۳۳                       | محیط درونی شامل:               |
| ۳۴                       | تحلیل محیط                     |
| ۳۴                       | مزایای تجزیه و تحلیل محیطی     |

## فصل سوم: مدل‌های تحلیل محیط و شرح SWOT

|    |                         |
|----|-------------------------|
| ۳۹ | مدل های تحلیل محیط      |
| ۳۹ | مدل SWOT                |
| ۴۰ | علت استفاده از مدل SWOT |
| ۴۱ | اجزای مدل SWOT          |
| ۴۱ | ویژگی های مدل SWOT      |
| ۴۳ | بررسی عوامل خارجی       |
| ۴۴ | بررسی عوامل داخلی       |
| ۴۵ | ارزیابی عوامل خارجی     |
| ۴۶ | ارزیابی عوامل داخلی     |
| ۴۷ | تهیه ماتریس SWOT        |
| ۵۰ | ماتریس داخلی و خارجی    |

## فصل چهارم: بندر چابهار

|    |                                       |
|----|---------------------------------------|
| ۵۵ | تعریف بندر و اصطلاحات مرتبط با آن     |
| ۵۷ | بندر چابهار                           |
| ۵۸ | موقعیت جغرافیایی                      |
| ۵۸ | مزیت های جغرافیایی                    |
| ۵۹ | مزایای استفاده از مجموعه بندری چابهار |
| ۶۰ | تجارت و ترانزیت از طریق بندر چابهار   |
| ۶۲ | مزیت های تجاری و ترانزیتی چابهار      |
| ۶۲ | موانع ترانزیت کالا از چابهار          |
| ۶۴ | وضعیت بندر چابهار و تجهیزات زیربنایی  |

## فصل پنجم: اسکله شهید بهشتی و طرح توسعه آن

|    |                                           |
|----|-------------------------------------------|
| ۶۹ | اسکله شهید بهشتی                          |
| ۶۹ | اسکله شهید کلانتری                        |
| ۷۲ | طرح توسعه بندر شهید بهشتی چابهار          |
| ۷۴ | طرح توسعه و فعالسازی محور ترانزیتی چابهار |

### فصل ششم: مروری بر پیشینه پژوهش

- تحقیقات انجام شده در ایران ..... ۷۹
- تحقیقات انجام شده در خارج ..... ۸۲

### فصل هفتم: پرسش و پاسخی سازنده

- سوال اول: فرصت های موجود در طرح توسعه بندر شهید بهشتی چابهار کدامند؟ ..... ۸۹
- سوال دوم: تهدیدات متوجه طرح توسعه بندر شهید بهشتی چابهار کدامند؟ ..... ۹۳
- سوال سوم: قوت های موجود در طرح توسعه بندر شهید بهشتی چابهار کدامند؟ ..... ۱۰۱
- سوال چهارم: ضعف های موجود در طرح توسعه بندر شهید بهشتی کدامند؟ ..... ۱۰۴
- سوال پنجم: الویت بندی این عوامل با توجه به میزان اثر آنها بر طرح توسعه بندر شهید بهشتی چگونه می باشد؟ ..... ۱۰۹
- ماتریس ارزیابی عوامل داخلی و خارجی ..... ۱۱۵
- خلاصه فصل ..... ۱۱۹

### فصل هشتم: نتیجه گیری

- خلاصه یافته ها ..... ۱۲۵
- مقایسه نتایج تحقیق با تحقیقات پیشین ..... ۱۲۹
- بحث و نتیجه گیری ..... ۱۳۰
- پیشنهادهای کاربردی ..... ۱۳۴
- منابع و مراجع ..... ۱۳۷
- منابع فارسی: ..... ۱۳۷
- منابع لاتین: ..... ۱۴۲
- منابع اینترنتی: ..... ۱۴۳
- ضمائم ..... ۱۴۵
- پیوست یک ..... ۱۴۵
- پیوست دو ..... ۱۵۰

## پیشگفتار

هدف اصلی این مجموعه تحلیل استراتژیک طرح توسعه بندر شهید بهشتی چابهار می باشد. کتاب حاضر از نظر هدف از نوع تحقیقات کاربردیست و با توجه به ماهیت موضوع، از لحاظ تقسیم بندی های روش شناسی، روش به کار رفته در پژوهش توصیفی-تحلیلی مبتنی بر داده های عملیاتی است. جامعه آماری تحقیق تعداد کلیه مدیران، معاونان، کارشناسان اسکله بندر شهید بهشتی و مدیران سازمان های مرتبط و صاحب نظر(منطقه آزاد، گمرک، فرمانداری، استانداری، پایانه حمل و نقل، اداره کل بنادر کشور) در سطح شهرستان چابهار، استان و مرکز تهران می باشد. تعداد ۷۰ نفر بصورت نمونه گیری هدفمند(قضاوتی) به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای بررسی مولفه های تحقیق از پرسشنامه محقق ساخته که پایایی آن ۸۳٪ می باشد، استفاده گردیده است. اطلاعات به دست آمده در این پژوهش در سطح آمار استنباطی (تی تک گروهی و آزمون فریدمن) تجزیه و تحلیل گردید. یافته های پژوهش نشان داد که طرح توسعه شهید بهشتی دارای فرصت ها، تهدیدها، قوت ها و ضعف های در ابعاد زیرساختی، تکنولوژیکی، منابع انسانی و طبیعی و سیاسی-اقتصادی و مدیریتی می باشد. همچنین نتایج نشان داد که تهدیدها طرح توسعه بندر شهید بهشتی بر فرصت ها، و قوت های آن بر ضعف هایش غلبه دارد و به طور کلی عوامل داخلی (قوت و ضعف) بر عوامل خارجی (فرصت و تهدید) غلبه دارند. با توجه به اطلاعات جمع آوری شده استراتژی های اصلی استخراج شد و جایگاه طرح توسعه بندر شهید بهشتی در ماتریس چهارخانه ای

(اتخاذ استراتژی تنوع) و نه خانه ای سوات (انتخاب استراتژی رشد و توسعه)

روشن شد.

ناصر وطن خواه.

شهریور ۱۳۹۲

www.ketab.ir